

Dessa villkor styr hur rivning, hantering och transporter av rivningsmassor till Brukspecialisten samt hur det återbrukade fasadteglet skall hanteras vid ny uppmurning och vid köp av dessa.

1. PROVNING

Brukspecialisten tar endast emot rivningstegel som testats och godkänts av företaget. För att Brukspecialisten skall hinna göra okulär besiktning samt erhålla provkroppar och utföra provning behöver test av tegel från rivningsobjekt aviseras minst 5 veckor innan rivning påbörjas. Själva testningen sker av en certifierad part och tar ca. 4 veckor. Därefter sammanställs testresultatet i en provningsrapport vars innehåll kan vara värdefullt som vägledning hur upphandling och rivning bör utföras. Testrapporten debiteras enligt då gällande prislista och är om inget annat anges exkl. moms och exkl. resettillägg och debiteras kund. Kostnad för demontering av provsten kan även tillkomma. Se separat beställningsunderlag för provning. Är ni entreprenör som river ett projekt där dessa villkor hänvisas till i upphandling, skall ni stämma av så att testrapporten gäller det objekt ni ämnar riva. Här finns även det ID-nummer som ni behöver ange för att kunna lossa rivningstegel i vår återbruksproduktion i Falkenberg.

2. HANTERING AV MATERIAL UNDER RIVNINGSPROCESSEN

Innan rivning kan påbörjas måste tegelsten från rivningsplatsen först testas och godkännas av Brukspecialisten enligt punkt 1 ovan. Avtal om inlämnande måste även tecknas innan första inleveransen sker. Vill man köpa tillbaka sitt eget inlämnade rivningstegel måste även detta avtalas innan första inleverans. I det fall tegelstenen har för låg kvalitet enligt provresultat kan Brukspecialisten neka att stenen får skickas till återbruk i deras produktion, eller att särskild hantering under rivning måste ske.

Förekommer det tegelsten som är målad, putsad eller har annat ytskikt på sig så ska det förmedlas till Brukspecialisten i samband med den initiala provningen. Uppkommer det rivningsmassor som har dessa ytskikt under mottagandet utan att detta har testats under provningen eller på annat sätt kommunicerats och godkänts av Brukspecialisten bedöms detta som övrigt avfall alt. farligt avfall och hanteras enligt stycke nedan. Denna typ av rivmassor med ytskikt tas endast emot efter särskild överenskommelse där innehållet är testat och innehållet känt.

Rivningen skall ske på ett så skonsamt sett som möjligt för att främja graden av återbruk. För byggnader upp till ca. 10 meter, och där Brukspecialisten inte gett särskilda anvisningar i sin testrapport kan fasaden rivas enligt följande: Tegel förflyttas primärt direkt från fasaden via skopa/gripklo eller liknande direkt ned i avsedd container. Med fördel rivs fasaden genom med hjälp av två maskiner. En som river fasadteglet och en som tar emot teglet i en större planskopa.

För byggnader över ca. 10 meter riskeras stor andel av teglet skadas om det får falla fritt. Då bör i stället fasaden rivas på ett mer kontrollerat sätt, exempelvis med särskild sorteringsgrip ned i större planskopa för att sedan direkt läggas i container. Finns möjlighet till att uppföra fasadställning rivs teglet med fördel från denna och packas direkt på pall. Denna metod ger även väsentligt högre ersättning vid inlämning.

Där det inte är möjligt att lasta direkt ner i container läggs tegelmassorna på hög för att sedan lastas på container för transport.

Undvik att flytta högar då all hantering av tegel medför ökad andel spill. Placera rivningsteglet i detta fall på hårdgjord yta så att mängden av grus och föroreningar minskar.

Rivningstegel och murbruk får inte vara förorenat med andra avfallsslag. Tegelmassorna får då inte innehålla andra material än tegel, murbruk, liggfogsarmering och kramlor. Det åligger kunden att ha genomfört korrekt avfallsinventering innan rivning, med särskild vikt att farligt avfall inte återfinns bland tegelmassorna som skickas till vår anläggning. Alla andra material ses som övrigt avfall.

Om övrigt avfall, inkluderat farligt avfall, än ovan ankommer produktionsanläggningen tillkommer kostnader för dels frakt och ev. deponi-avgifter för att tredje part skall kunna ta hand om avfallet, dels kostnader för att bestämma avfallstyp och mängd, extra arbete för sortering samt ev. vites eller straffavgifter att oavkortat debiteras kund. Dessa övriga avfallssorter ses även som kunds egendom, och kund bär ansvaret för dem. Brukspecialistens anmälningsplikt för att reklamera felaktigt avfall är 15 månader. Kan kund som ankommer med tegel inte uppvisa eget invägningskvitto kommer ev. reklamerat avfall vägas efter schablonvärden baserat på volym.

Det får inte skickas tegel från annat rivningsobjekt (byggnad eller byggnader) än det som angetts som underlag för provning. Om så sker debiteras ev. tillkommande kostnader kund. Se mer under punkt 1.

Vid felaktigt sorterade material äger Brukspecialisten rätten att neka rivmassorna eller ta ut tillkommande avgifter för sortering.

Uppfylls ovan nämnda delar och där inga andra särskilda anvisningar, i exempelvis provningsrapporten, givits från Brukspecialisten kan lossning ske utan tillkommande hanteringsavgifter eller deponiavgifter vid ankomst. Enda kostnaden är då transport till återbruksproduktionen i Falkenberg, adress se nedan: *Sjönevad 425, 311 65 Vessigebo*

Kunden ansvarar för och betalar för transport av tegel till produktionsort.

Brukspecialisten kan neka både delar av samt resterande uppdrag av ett pågående projekt om det vid upprepade tillfällen ankommer rivningsmaterial som bryter mot dessa villkor och att detta påtalats. Detta gäller även vid större avvikelser baserat på icke skonsam hantering vid rivning och transport.

3. PANTSYSTEM, ERSÄTTNINGSMODELL FÖR RIVNINGSTEGEL

Pantsystemet är vår ersättningsmodell för att säkerställa så hög återbruksgrad av det inkommande rivningsteglet som möjligt. Rivningstegel som tas emot vid anläggningen bedöms och vid ankomst enligt vårt klassificeringssystem, här återfinns även gällande ersättningsnivåer och finns att ladda ner på: <https://brukspecialisten.se/villkor/>

Klassningen grundas på graden av selektiv och skonsam rivning samt förekomst av främmande material och sammanhängande block av murverk. Innan rivningsmaterialet får levereras till Brukspecialistens återbruksanläggning ska det vara testat och godkänt samt finnas tecknat och accepterat avtal enligt punkter ovan.

Klassificering sker för varje inkommet lass. Klassificering och eventuella avvikelser rapporteras till den kund som tecknat avtal för inleverans av rivningstegel. Vid klassificering i klass E eller F förbehåller Brukspecialisten sig rätten att avbryta inleveranserna av rivningsmaterial.

Klassificeringen baseras på att endast testat och godkänt murverk/rivningstegel levereras om inte annat avtalats.

Förekomst av icke godkänt tegel kan leda till att rivmassorna klassas som E eller F. Om det levereras flera olika typer av tegelsorter ska de levereras separat om inte annat avtalats.

En hög återbruksgrad innebär att färre antal ton rivningsmaterial fraktas per återbrukat sten som vi kan producera. Vilket även ger minskat restavfall som möjliggör att vi kan utbetala en högre ersättning vid inlämnandet.

När projektets tegelmassor är slutlevererat till Brukspecialisten sammanställs de olika lassens klassificeringsnivå som bildar ett fakturaunderlag som kunden sedan använder för att ställa ut en faktura och få sin ersättning.

4. MELLANLAGRINGAR AV RIVNINGSMASSOR

Undvik i största möjliga mån att tegel lastas om, se punkt 2. Då det ändå krävs omlastning vid depåer sker omlastningen så skonsamt som möjligt för att inte skada stenen. Att tippa en mindre container direkt i en större container är att föredra framför att först tippa på marken för att sedan lägga över i större container med hjullastare eller dylikt. Om materialet skall hanteras på mark, måste detta ske på hårdgjord yta så att inte grus, jord och andra massor kommer med teglet. I de fall provningsrapporten visar svagheter kring stenens kvalitet kan omlastning komma att nekas.

5. AVISERING

För att mottagning och arbetsplanering vid Brukspecialistens anläggning skall kunna ske så smidigt som möjligt önskas att preliminär avisering om rivningsmassor sker minst en vecka innan första leverans. Efterkommande leveranser sker mejl- eller telefonavisering dagen före planerad ankomst, eller via upprättande av en leveransplan.

Brukspecialisten har ett internt ID-nummer för teglet i ett rivningsprojekt. Om det rör sig om flera typer av tegel, exempelvis innerväggar och ytterväggar kan det krävas att dessa olika typer av sten skiljs åt och de ges då olika ID-nummer. Vid leverans av massor till Brukspecialistens återbruksproduktion skall korrekt ID-nummer anges för respektive tegellass som ankommer vår produktion.

6. LOSSNING

I normalfallet lossas inkommande container genom att transportör tippar på angiven yta. Här skall avisering ske enligt punkt 4 samt uppvisande av ID-nummer. Vid större rivningsprojekt kan vi även växla container om behov finns.

7. ÅTERKÖP AV RIVNINGSTEGEL

Det går bra att köpa tillbaka det rivningstegel som lämnas in. Då tecknas avtal både om inlämnande av rivningstegel samt återköp av samma rivningstegel. Dock är det viktigt att volymer och leveranstider stäms av innan detta avtalas.

Normalfallet är annars att man bara tecknar avtal om inlämnande och sedan beställer någon av våra mix-serier av återbrukat tegel när man vet sitt exakta behov.

8. ANVÄNDNING AV ÅTERBRUKAT FASADTEGEL

Återbrukat fasadtegel från BRUKSPECIALISTEN innehar frostskyddsgaranti som utges efter sista leverans av materialet. Skötselanvisning skall efterföljas samt kriterier i gällande frostskyddsgaranti. Hela sten (löpsten) och halva sten (koppsten) levereras normalt sätt på separata pallar. Önskas stenar mixas eller paketeras enligt andra önskemål avtalas detta med tillkommande kostnader. Normalprodukten är mixade serier som innehåller CE-godkända sten men från olika rivningsplatser. Det kan förekomma att massiv-sten kan mixas med hålsten vilket påverkar att moment där hålsten inte skall bli synliga behöver planeras in och anpassas inför leverans. En mixad serie av tegelsorter kan även innebära olika torktider vid murningen. Detta på grund av att stenarna som ingår i mix-serien kan ha olika egenskaper. så som vattenupptagning, densitet mm, samt att stenarna har olika mätnadsgrad av vatten från insamling samt produktion. Allt detta påverkar egenskaperna för produkterna samt murverket som helhet.

Vi erbjuder två grundfärger, rödmix och gulmix. En mixning av kulören innebär att det finns ett naturligt spektrum av olika kulörer inom rött och gult. Från ljusa till mörka varianter samt inslag av viss del bruna, rosé samt schatteringar av dessa. Det finns även olika typer av struktur och ytor som när det blandas skapar en helhet. Mixningen baseras på de rivningsvolymerna vi inför produktionen har tillgängligt. För att säkerställa en så jämn mixning av kulören på fasaden så rekommenderar vi att man tar tegelstenen från olika tegel-pall/små-pall under murningen.

Vårt återbrukade fasadtegel säljs generellt i en kombination av hela sten (löpsten) och tillsammans med den mängd halva sten (koppsten) som bildas efter rivning och rensning. Som kund skall man förvänta sig att det alltid ingår ca 0-30 % halva sten (koppsten) per yta. Omräknat blir detta ca 0-30 koppsten per kvm tegel. Säkerställ att andelen halva sten (koppsten) planeras in i god tid så att rätt förband möjliggör att hela volymen återbrukat tegel kan användas. Andelen koppsten som medföljer fastställs först efter rensning för att uppnå maximalt nyttjandegrad. Detta medför att projektet bör ha planerat förband som tillåter flexibilitet samt att utförande entreprenör är informerad om detta. Återbrukat tegel som inte klassas som fasadtegel för utomhusbruk med rätt frostskyddsklass får endast användas i inomhusmiljö.

Vid användning inomhus eller som stom-material bör en särskild fuktprojektering utföras som särskilt tar hänsyn för att minimera riskerna för s.k. hussvamp. Förhöjda risker finns när kombination med kalk från murbruket, kommer i kontakt med organiskt material, oftast trä, samt förhöjda fuktnivåer. Äldre oisolerade fullmurade hus med träbjälklag inmurade i murverket är ofta konstruktionen där problemet uppstår. I de undantagsfall där tegel skall komma i kontakt med organiska material, ex trä, bör detta utföras så att det organiska materialet inte utsätts för onormal fuktkvot och vara separerade från teglet med ett godkänt membran. Projektering bör utföras för dessa moment.

Det återbrukade teglet kan ha murbruksrester på stenens fasadsidor och då främst koppsten (koppstör) och löpstör, men även mindre rester på liggytor samt ha estetiska skador från rivning och transporter. Ytan på tegelstenen kan även ha putsbruksrester. Rivning och rensning av stenen kan i vissa fall orsaka mindre sprickbildningar eller lösa delar i stenens fasadyta och som under de första åren kan leda till att det lossnar små flisor från stenens yta. Detta påverkar inte tegelstenens tekniska egenskaper.

De serier av återbrukat tegel som BRUKSPECIALISTEN säljer kan variera beroende på de olika rivningstegel som bildar våra blandningar. En provmur skall alltid uppföras innan projektet startar. Provtavlor skall alltid ses som en vägledning mot hur det färdiga murverket blir. Kostnader tillkommer för att uppföra en provmur.

Murning skall ske enligt gällande regler och riktlinjer från dels BRUKSPECIALISTENS Murverksprojektering, gällande Eurocode samt Boverket krav och AMA Hus. Murning vintertid skall alltid ske enligt leverantörens anvisning. Då svagare murbruksklasser M1 eller lägre används är kraven på uppvärmning högre då dessa murbruk är extra känsliga för låga temperaturer. Detta gäller oavsett om tegelstenen är återbrukat eller nyttillverkad. Man bör alltid eftersträva att murbruket är svagare än den valda tegelstenen. Vi ger rekommendationer kring murbruk till vald tegelsten.

Tegelstenen skall förvaras så att den inte utsätts för vatten innan eller under murning, samt skall ev. öppnade plastäckta pallar med tegel förvaras under tak och utan direkt solljus för att förhindra att kondens bildas då stenarna har en viss vattenmättnad från produktionen. Vi rekommenderar att endast beställa ut tegel i den mängd som behövs för 1-2 veckors murning så att kondens inte bildas i pallen i väntan på murning. Uppmärksammar man felaktigheter som härrör den återbrukade tegelstenen inför eller under murning kontakta BRUKSPECIALISTEN

9. ANDRA VILLKOR

Detta villkor reglerar och är styrande för insamling, återbruksproduktion och materialegenskaper av BRUKSPECIALISTENS egna återbrukade fasadtegel. För övrigt gäller följande villkor vid avtal om produkter eller tjänster från BRUKSPECIALISTEN.

För materialköp: " ALLMÄNNA FÖRSÄLJNINGSVILLKOR "

För konsultuppdrag inom Murverksprojektering: " ALLMÄNNA VILLKOR MURVERKSPROJEKTERING "

För konsultuppdrag av befintliga fasader: " ALLMÄNNA VILLKOR FASADPROJEKTERING "